

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 155/24

Luxemburg, 2 oktober 2024

Arresten van het Gerecht in de zaken T-797/22 | Nederlandse Orde van advocaten bij de balie te Brussel e.a. / Raad, T-798/22 | Ordre des avocats à la cour de Paris en Couturier / Raad en T-828/22 | ACE / Raad

Beperkende maatregelen naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne: het verbod om juridisch advies te verlenen aan de Russische regering en aan in Rusland gevestigde entiteiten is geldig

Het Gerecht bevestigt opnieuw het belang van het fundamentele recht van eenieder om zich te laten adviseren door een advocaat met het oog op het voeren van, het voorkomen van, of het anticiperen op een gerechtelijke procedure, en stelt vast dat dat recht niet in gevaar wordt gebracht door het betwiste verbod

In 2022 heeft de Raad van de Europese Unie naar aanleiding van de verdere agressie van Rusland tegen Oekraïne een reeks beperkende maatregelen vastgesteld om de druk op Rusland te verhogen om een einde te maken aan zijn aanvalsoorlog. Tot die maatregelen behoort een verbod op het verlenen van diensten op het gebied van juridisch advies¹.

Volgens de betrokken verordeningen is het – behoudens bepaalde uitzonderingen en vrijstellingen – (op het grondgebied van de Unie werkzame) juridische adviesverleners verboden om dergelijke diensten te verlenen aan de Russische regering en aan in Rusland gevestigde entiteiten en organisaties. Het verbod heeft tot doel de op Rusland uitgeoefende druk nog meer te verhogen.

Belgische ordes van advocaten, waaronder de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel, verschillende Belgische advocaten, de orde van advocaten van Parijs en een van haar leden, alsmede de vereniging Avocats Ensemble (ACE) hebben bij het Gerecht van de Europese Unie een beroep tot nietigverklaring van dat verbod ingesteld. Volgens hen is dat verbod niet gemotiveerd en vormt het een schending van de fundamentele rechten die de toegang tot juridisch advies door een advocaat, het beroepsgeheim en het recht op onafhankelijkheid van advocaten waarborgen, alsmede een schending van de waarden van de rechtsstaat en de beginselen van evenredigheid en rechtszekerheid.

Het Gerecht **verwerpt de drie beroepen.**

Het Gerecht brengt in herinnering dat **elke persoon recht heeft op de door het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie gewaarborgde effectieve rechterlijke bescherming. Het recht om te worden bijgestaan en vertegenwoordigd door een advocaat in het kader van een daadwerkelijk of waarschijnlijk geschil maakt daar deel van uit. Dat recht wordt volgens het Gerecht niet in gevaar gebracht door het betwiste verbod.**

In dat verband merkt het Gerecht op dat het algemeen verbod om aan de **Russische regering** en aan **in Rusland gevestigde rechtspersonen**, entiteiten en organisaties juridische adviesdiensten te verlenen, niet slaat op juridische adviesdiensten die worden verleend **in verband met een gerechtelijke, administratieve of arbitrageprocedure**. Het verbod is dus enkel van toepassing op juridisch advies dat niet **in verband staat met een**

gerechtelijke procedure. Het Gerecht voegt daaraan toe dat onder meer **juridisch advies aan natuurlijke personen** niet onder het verbod valt.

Wat de uitzonderingen² op het verbod betreft, is het Gerecht van oordeel dat deze op zich **geen inmenging** in de bescherming van het beroepsgeheim van de advocaat **met zich meebrengen**. Het Gerecht merkt wel op dat de lidstaten bij de vaststelling van nadere regels voor de vrijstellingsprocedures moeten **toezien op de naleving** van het Handvest van de grondrechten.

Het Gerecht brengt het belang in herinnering van de onafhankelijkheid van de advocaat om aan de burgers hun recht op een doeltreffende voorziening in rechte te waarborgen in situaties waarin er sprake is van een verband met een gerechtelijke procedure, maar oordeelt dat het verbod niet van toepassing is op juridische adviesdiensten door een advocaat die in verband staan met een gerechtelijke procedure, zodat het verbod **niet leidt tot een inmenging** in de onafhankelijkheid van de advocaat.

Het Gerecht voegt daaraan toe dat de fundamentele taak van de advocaat bij de naleving en de verdediging van de rechtsstaat **aan beperkingen mag worden onderworpen**. Die taak mag namelijk het voorwerp uitmaken van **beperkingen die worden gerechtvaardigd** door door de Unie nagestreefde doelstellingen van algemeen belang, **mits** deze gelet op het nagestreefde doel geen onevenredige en onduidelbare ingreep impliceren waardoor de kern van de aan advocaten in een rechtsstaat toevertrouwde taak wordt aangetast.

Volgens het Gerecht streeft het betrokken verbod zoals het wordt ingeperkt door de uitzonderings- en vrijstellingsbepalingen **wel degelijk doelstellingen van algemeen belang na en tast het de kern van de fundamentele taak van advocaten in een democratische samenleving niet aan**.

NOTA BENE: Het beroep tot nietigverklaring strekt tot nietigverklaring van met het recht van de Unie strijdige handelingen van de instellingen van de Unie. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de lidstaten, de Europese instellingen en particulieren bij het Hof van Justitie of het Gerecht een beroep tot nietigverklaring instellen. Indien het beroep gegrond is, wordt de handeling nietig verklaard. De betrokken instelling moet in voorkomend geval voorzien in de door de nietigverklaring van de handeling ontstane leemte in de regelgeving.

NOTA BENE: Tegen de beslissing van het Gerecht kan binnen een termijn van twee maanden en tien dagen vanaf de betekening ervan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld bij het Hof.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Gerecht niet bindt.

De volledige tekst en, indien van toepassing, de samenvatting van de arresten ([T-797/22](#), [T-798/22](#) en [T-828/22](#)) zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170.

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via « [Europe by Satellite](#) » ☎ (+32) 2 2964106.

Volg ons!

¹ De Raad heeft dat verbod ingevoerd bij [verordening \(EU\) 2022/1904](#) van de Raad van 6 oktober 2022 tot wijziging van verordening (EU) nr. 833/2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren, [verordening \(EU\) 2022/2474](#) van de Raad van 16 december 2022 tot wijziging van verordening (EU) nr. 833/2014, en [verordening \(EU\) 2023/427](#) van de Raad van 25 februari 2023 tot wijziging van verordening nr. 833/2014.

² Het gaat om vrijstellingsbepalingen op grond waarvan bevoegde autoriteiten het verbod in welbepaalde omstandigheden kunnen opheffen. Die autoriteiten beschikken bij het vaststellen van de nadere regels voor de formulering, de indiening en de behandeling van een vrijstellingsverzoek over een beoordelingsmarge.